

Architekten geven fantasie een kans

Van onze verslaggever

BRUSSEL — Eindelijk een brug voor Antwerpen tussen linker- en rechteroever. In Brussel komt de SST over een hangbrug, vlak boven de torens van de Sint-Michielskatedraal. In Gent worden de pleinen in het centrum onder water gezet, zodat de Sint-Baafskatedraal, de Sint-Niklaaskerk en het Belfort op eilandjes komen te staan. Deze en andere niet uitgevoerde projecten voor stedenbouw staan tentoon in de Brusselse stichting voor architectuur.

Architectuur bestaat niet alleen uit constructies van baksteen, metaal, glas en beton. Wat getekend staat in plannen op papier en aanschouwelijk wordt gemaakt met houten maquettes, behoort evengoed tot de leefwereld waarin architecten werken. Heel vaak nemen architecten elementen van niet gerealiseerde projecten over in andere ontwerpen die wel worden uitgevoerd. Een aantal schetsen die nog tot 6 september te kijk staan in de Brusselse *Fondation pour l'architecture* zijn fantasierijke hersenspinsels voor een utopische stad. Maar andere plannen zijn perfect uitvoerbaar en werden soms om banale redenen afgevoerd: geldgebrek of verandering van de politieke konstellatie.

Door de typisch Belgische, tamelijk liberale aanpak van ruimtelijke ordening is het voor architecten meestal gemakkelijker om hun eigenzinnige of gewaagde ideeën uit te werken in privé-woningen. Vandaar dat in *Unbuilt Belgium* geen verzameling van ongebouwde gezinswoningen of kantoorgebouwen staat. Alle

aandacht gaat naar grootschalige stedenbouw. Dat de getoonde projecten fundamentele reflecties zijn op de stad en haar functie voor de bewoners, maakt deze expositie interessant. Sinds de kaalslag eind van de jaren zestig in de Brusselse Noordwijk is het niet te verwonderen dat stadsplanning de gemoederen van verontruste burgers bezighoudt. Te weinig beseffen politici dat megalomane stedenbouw de stad onleefbaar maakt.

Antwerpen

Voor Vlaanderen besteedt de expositie heel wat ruimte aan Antwerpen. Volgens Luc Deleu blijft een stad aan de stroom onafgewerkt zolang zij niet getooid is met een brug. Een brug over de Schelde leeft al lang in de geesten van de architecten. In 1930 maakte Leon Stynen

Expositie

schetsen voor een brug over de Schelde. De belangstelling voor de uitbouw van de linkeroever leefde al begin vorige eeuw.

In 1810 werden in opdracht van Napoleon plannen getekend voor een nieuwe linkeroeverstad *Ville Marie-Louise*. Later, in 1926, ontwierp Henry Van de Velde op de linkeroever een „Poort van Vlaanderen”, getuige daarvan een getrukeerde montagefoto. In 1933 tekenden Huib Hoste en Le Corbusier een project voor een nieuwe stad op de Antwerpse linkeroever: er werd gemikt op een half miljoen inwoners. En in 1962 schetste Renaet Braem zijn Parkwijk voor de linkeroever.

Een van de meest utopische ontwerpen is „De Ring” van Dirk Coopman. Hij deed in 1990 met zijn futuristische science fiction constructie ook

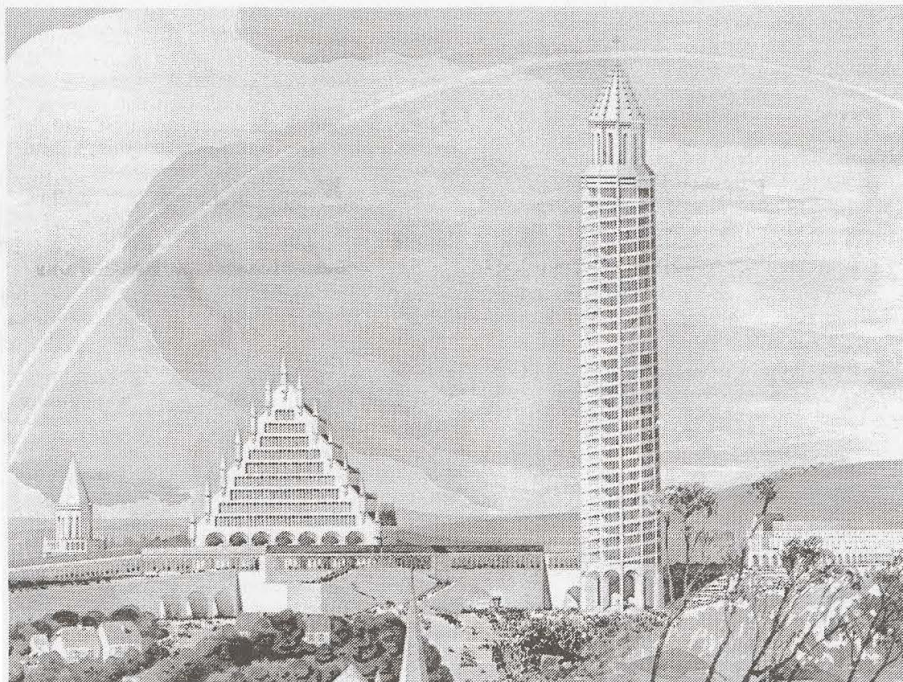
zijn duit in het zakje voor de felbegeerde brug in Antwerpen. Het regenboogvormig project moest 260 meter hoog worden en de Schelde overspannen aan de grens tussen de historische stad en de industriehaven.

Eveneens in 1990 tekende Luc Deleu voor Antwerpen een heel fraai ontwerp van een draaibrug die ook allures heeft van een cruiseschip, inclusief zwembad en café-restaurant. Deleu's ontwerp voor de Brusselse SST is minder gelukkig. Immense pijlers, tweemaal zo hoog als de Sint-Michielskatedraal, dragen een hangbrug, waarover de SST vlakbij de katedraaltorens boven het hoofdgebouw van de Nationale Bank voorbijraast.

Ook Gent komt op de tentoonstelling aan bod. Voor de viering van de honderdste verjaardag van de Gentse Sint-Lukasschool in 1988, werkten Leybaert en Vanthuyne aan een project genaamd „De Kuip”, waarbij ze het stadscentrum wilden herinrichten. De pleinen in het centrum zouden worden onder water gezet, zodat de Sint-Baafskatedraal, de Sint-Niklaaskerk en het Belfort op eilandjes terecht komen. Toeristen zouden dan hun hartje kunnen ophalen aan romantische boottochtjes.

Vele ideeën komen niet verder dan de ontwerpfase, maar ze brengen wel een frisse wind in een tijd waarin de bouwsector te vaak blijft steken in het produceren van banale betonnen kubieke meters. (BBA)

Unbuilt Belgium, nog tot 6 september in de „Fondation pour l'architecture”, Kluisstraat 55, 1050 Brussel. Van dinsdag tot vrijdag van 12 u. 30 tot 19 u., zaterdag en zondag van 11 u. tot 19 u. Toegang 150 fr.

In 1943 was het Waalse Beauraing al een druk bezocht bedevaartsoord. Henri Lacoste ontwierp dit nooit uitgevoerde stadsproject voor de opvang van de pelgrims. (a)